

Usnesení

Krajský soud v Ostravě rozhodl ve veřejném zasedání konaném dne 10. 2. 2023 v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Šárky Skalské a soudců přísedících Ing. Miroslavy Cvikové a Jaromíra Malchara

takto:

V trestní věci odsouzeného

Petra K.,

narozený xxx v xxx, t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Mírov,

vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 50 T 5/2015,

se podle § 283 písmeno d) trestního řádu

zamítá

návrh na povolení obnovy řízení odsouzeného Petra K., narozený xxx, t.č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Mírov a jeho matky Ireny R., narozená xxx, trvale bytem xxx,

nebot' nebyly shledány důvody obnovy podle § 278 trestního řádu.

Odůvodnění:

1. U Krajského soudu v Ostravě bylo pod sp. zn. 50 T 5/2015 vedeno trestní řízení proti Petru K. pro zvláště závažný zločin vraždy podle § 140 odst. 2, odst. 3 písmeno a), písmeno c) tr. zákoníku a dne 7. 1. 2016 byl v této trestní věci vyhlášen Krajským soudem v Ostravě rozsudek, kterým byl Petr K. uznán vinným žalovanou trestnou činností a byl mu uložen výjimečný nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 28 roků. Na základě podaných odvolání ve věci rozhodoval také Vrchní soud v Olomouci, který nově rozsudkem ze dne 1. 6. 2016, sp. zn. 5 To 20/2016 částečně zrušil původní rozsudek nalézacího soudu a nově rozhodl o náhradě škody ve vztahu k jednotlivým poškozeným, kdy výrazně tuto náhradu škody snížil a nově vyčíslil jak částky majetkové škody, tak i nemajetkové újmy. Proti tomuto rozhodnutí odvolacího soudu podal Petr K. i dovolání, o kterém rozhodl Nejvyšší soud České republiky usnesením ze dne 16. 3. 2017, sp. zn. 7 Tdo 1593/2016 tak, že dovolání odmítl. Následně na základě podané ústavní stížnosti ze strany odsouzeného Petra K. rozhodoval také Ústavní soud České republiky, a to usnesením ze dne 20. 2. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1799/17, kdy ústavní stížnost odmítl.

V této trestní věci byl Petr K. omezen na osobní svobodě dne 17. 2. 2014, následně byl vzat do vazby, z níž byl také převeden po pravomocném skončení věci do výkonu trestu a v současné době tento trest vykonává ve Věznici Mírov.

2. Po projednání předmětné trestní věci všemi instancemi soudů v České republice podal odsouzený Petr K. již dne **31. 7. 2018** první návrh na povolení obnovy řízení, který je svým obsahem z velké části totožný s návrhem současným. Již k tomuto prvnímu návrhu na povolení obnovy řízení byly ze strany odsouzeného předloženy nové znalecké posudky pěti znalců, včetně jejich dodatků a rovněž bylo požadováno přehrání některých vybraných telefonních hovorů, u kterých dle názoru obhajoby existuje závažný rozpor mezi přepisem těchto hovorů a jejich skutečným obsahem. Tento první návrh na povolení obnovy řízení v podstatě nebyl nikdy projednán, neboť se dlouhou řadu měsíců řešila namítaná podjatost soudce i celého senátu nalézacího soudu a rovněž i soudců odvolacího soudu a nakonec dne 12. 4. 2021 byl tento návrh na povolení obnovy řízení vzat ze strany odsouzeného zpět. Tato skutečnost byla vzata na vědomí usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 4. 2021, sp. zn. 50 T 5/2015.

Jedním z důvodů takového postupu odsouzeného byla nepochybně skutečnost, že již v té době bylo zřejmé, že bude s účinností od 1. 1. 2022 novelizováno znění § 30 odst. 4 tr. řádu, dle kterého ... „z rozhodování o návrhu na povolení obnovy řízení je vyloučen soudce nebo přísedící, který ve věci rozhodoval v původním řízení ...“ Toto zákonné ustanovení v novelizované podobě skutečně nabylo účinnosti dnem 1. 1. 2022 a nový návrh na povolení obnovy řízení, v pořadí tedy již druhý, byl odsouzeným podán dne **11. 7. 2022**. K tomuto návrhu se připojila také matka odsouzeného - paní Irena R.

3. V odůvodnění tohoto písemného **návrhu na povolení obnovy řízení** odsouzený uvádí, že se obrací na nalézací soud s návrhem na povolení obnovy jako mimořádného opravného prostředku a předkládá skutečnosti a důkazy soudu dříve neznámé podle ustanovení § 278 odst. 1 tr. řádu, které skýtají důvodný předpoklad, že na jejich základě by mohlo dojít ke změně pravomocného rozhodnutí, které je předmětem návrhu na obnovu řízení. Návrh na povolení obnovy řízení odsouzený podává z důvodu potřeby nalezení co největšího souladu obsahu dotčených trestních rozsudků s objektivní realitou. Společně s návrhem na povolení obnovy řízení odsouzený znovu nalézacímu soudu předložil nové znalecké posudky pěti znalců, a to konkrétně doc. MUDr. Alexandra Pilína, CSc., prof. MUDr. Ivo Šteinera, CSc., doc. Ing. Zdeňka Horáka, Ph.D., MUDr. Zdeňka Šňupárka a doc. Ing. Josefa Kokeše, CSc. Tyto znalecké posudky a jejich dodatky byly vyhotoveny převážně v letech 2017 až 2018 a byly soudu předkládány již společně s prvním návrhem na povolení obnovy řízení (jak již bylo konstatováno výše). Současně v písemně podaném návrhu na povolení obnovy řízení odsouzený znovu navrhuje přehrání některých vybraných telefonních hovorů, které dle jeho názoru zcela nekorespondují s přepisy těchto telefonních hovorů, založených ve spise.

Závěry nově předkládaných znaleckých posudků jsou na několika stranách písemného návrhu na povolení obnovy řízení rozebírány a současně konfrontovány se závěry předchozích znalců, kteří v této trestní věci vystupovali. V závěrečné části podaného návrhu je požadováno, aby soud vyžádal skartační protokol z Fakultní nemocnice Ostrava, neboť obhajoba se domnívá, že s odebraným histologickým materiálem z těl obou zemřelých bylo nakládáno nestandardním způsobem a zásadní důkazní prostředek v této věci tak byl nenávratně zničen. Znovu je také vyslovována námitka podjatosti vůči Znaleckému ústavu Nemocnice České Budějovice a. s. a soud je žádán, aby bylo vyžádáno u dohledového orgánu ministerstva spravedlnosti rozhodnutí o zápisu do Seznamu znaleckých ústavů ke dni 1. 1. 2012 a rozhodnutí o osvědčení zákonných podmínek pro zápis do Seznamu znaleckých ústavů. Současně je požadováno také připojení některých konkrétních spisů Policie České republiky,

Městského ředitelství policie Ostrava, které řešily či dosud řeší prověřování trestních oznámení na znalce MUDr. Dokoupila a MUDr. Smatanovou, jakož i znalce Znaleckého ústavu České Budějovice. V neposlední řadě pak je navrhováno v tomto písemném návrhu na povolení obnovy řízení také doplnění dokazování osobním výsledkem egyptského lékaře a patologa Walida M. N.

4. Po prostudování obsáhlého spisového materiálu (cca 9000 stran) i samotného návrhu na povolení obnovy řízení bylo nařízeno **veřejné zasedání na dny 29. 11. a 1. 12. 2022**, kdy byla podstatná část navrhovaných důkazů provedena. V úvodu veřejného zasedání dne 29. 11. 2022 obhájkyň odsouzeného Petra K. - JUDr. Jana Rejzková - provedla obsáhlé shrnutí předkládaných důkazů ve věci návrhu na povolení obnovy řízení, kdy znovu apelovala na závěry nově předkládaných znaleckých posudků a rozpory se znaleckými posudky původními a znovu zmínila také podjatost původní předsedkyně senátu, která v této věci v řízení sp. zn. 50 T 5/2015 rozhodovala.

Odsouzený Petr K. se v rámci tohoto veřejného zasedání vyjádřil pouze velmi krátce, a to v tom smyslu, že už všechno řekl a plně se odkazuje na svou obhájkyň, s níž naprosto souhlasí. Následně v závěru tohoto řízení v průběhu veřejného zasedání dne 8. 2. 2023 v rámci své závěrečné řeči dodal, že svým holkám Monice s K. nikdy žádným způsobem neublížil.

5. U veřejného zasedání na přelomu listopadu a prosince roku 2022 byla věnována velká pozornost znaleckým posudkům, které byly k návrhu na povolení obnovy řízení předloženy obhajobou a všichni zpracovatelé těchto znaleckých posudků byli v rámci tohoto veřejného zasedání soudem vyslechnuti.

V průběhu veřejného zasedání dne 29. 11. 2022 své závěry zpracovaných znaleckých posudků vysvětlili znalci prof. MUDr. Ivo Šteiner, CSc. a doc. MUDr. Alexander Pilin, CSc.

Znalec prof. MUDr. Ivo Šteiner, CSc. je znalcem v oboru zdravotnictví se zvláštní specializací patologická anatomie. Tento znalec vypracoval na žádost obhajoby znalecký posudek číslo 1/2017 dne 18. 7. 2017, kdy zodpověděl celkem 13 otázek, které mu byly obhajobou položeny. Uvedl, že v terminologii znalců popisujících histologické nálezy v myokardu je jistá nejednotnost, a proto úvodem svého znaleckého posudku uvedl oficiální termíny, které bude v posudku používat - myokardiální „vlnky“, kontrakční pruhy a fragmentace vláken. Dle jeho závěru všechny tři tyto obrazy jsou nepříliš specifické, kdy myokardiální „vlnky“ vznikají v časném stadiu infarktu myokardu, to je asi do jedné hodiny po vzniku, kontrakční pruhy jsou popisovány u mnoha patologických, traumatických a experimentálních stavů i jako artefakt a fragmentace vláken je považována za artefakt vznikající 12 až 18 hodin po smrti. Při okamžité smrti (během vteřin) jsou z uvedených změn popisovány jen kontrakční pruhy, avšak tyto ve vzorcích myokardu Moniky K. a K. K. přítomny nejsou. Znalec zkoumal histologické vzorky na Ústavu soudního lékařství Fakultní nemocnice Ostrava dne 17. 5. 2017 a uvádí, že při revizi histologie srdce našel pouze lehký stupeň fragmentace vláken v srdci Moniky K., který hodnotí jako změnu posmrtnou a nepatrná ložiska myokardiálních „vlněk“ v srdci K. K., která hodnotí jako nález v mezích normálu. Ani v jednom srdci neprokázal kontrakční pruhy. Dle jeho názoru je histologický obraz v obou srdcích prakticky normální. Dále uvádí, že v rámci jeho návštěvy na Ústavu soudního lékařství v Ostravě mu byly poskytnuty histologické preparáty z obou pitev. Jedná se však o minimální rozsah vyšetření, který neumožňuje solidní diagnózu jakéhokoliv srdečního onemocnění, a to včetně selhání srdce účinkem elektrického proudu. Opakovaně zdůraznil, že makroskopický i histologický obraz obou srdcí je prakticky normální a rozhodně na jeho podkladě nelze dospět k diagnóze akutního selhání srdce při úrazu elektrickým proudem. Pro úmrtí z vlivu

elektrického proudu by teoreticky svědčil snad pouze rozsáhlý výskyt kontrakčních pruhů v myokardu levé i pravé komory, levé i pravé síně a převodního systému, což však vyžaduje cílené rozsáhlé vyšetření srdce mnoha vzorky (což se v tomto případě nestalo). Znalec proto uzavírá, že při prakticky normálním nálezu ve vzorcích obou srdcí nelze učinit diagnózu příčiny smrti.

Tento znalecký posudek prof. MUDr. Ivo Šteiner, CSc. následně doplnil dotatkem číslo 1/2018 ze dne 21. 6. 2018, kterým v podstatě pouze konstatoval, že dne 6. 6. 2018 navštívil Krajský soud v Ostravě, kde mu byly k prostudování poskytnuty materiály trestního spisu odsouzeného Petra K. Seznámil se zejména s částmi týkajícími se oblasti jeho znaleckého posudku, to je patologie srdce obou poškozených. Ověřil si tak již dříve jemu známá fakta. Po prostudování trestního spisu své závěry učiněné ve znaleckém posudku v červenci 2017 nijak nezměnil.

Poslední doplňk znaleckého posudku označený číslem 1/2022 pak tento znalec vypracoval dne 2. 3. 2022, kdy se znovu vyjádřil k fragmentaci svalových vláken a kritizoval naprosto nedostatečný rozsah vyšetření obou srdcí, zejména počty odebraných vzorků. Uvedl, že fragmentace (polámání) vláken myokardu je v naprosté většině případů považována za artefakt, který vzniká jako následek posmrtných změn – autolýzy. Závisí na délce intervalu mezi smrtí a vyšetřením a také na podmínkách, v nichž je mrtvé tělo uchováváno, zejména pak na okolní teplotě. Na otázku, zda je fragmentace vždy typickým nálezem pro fibrilaci srdce, znalec odpověděl, že nikdo neví a obecně v medicíně neplatí „vždy“ nebo „nikdy“, mohou existovat výjimky.

Shora uvedené závěry svého znaleckého posudku i jednotlivých doplňků znalec prof. MUDr. Ivo Šteiner, CSc. podrobně rozebral v rámci svého výslechu u veřejného zasedání dne 29. 11. 2022.

V úvodu svého vystoupení zejména zmínil, že pana K. nezná, vidí ho v jednacím síni poprvé a chce se vyjádřit pouze k tomu, k čemu snad on sám má kvalifikaci a znalosti. Dle jeho poznatků byl Petr K. odsouzen na základě dvou histologických nálezů, a to jednak na srdci a jednak na kůži, které údajně měly svědčit pro úraz a smrt účinkem elektrického proudu. Histologie tedy zde hraje zásadní roli a on se jako znalec soustředil pouze na otázku změn na srdci. Patologií srdce se zabýval prakticky celou svou profesní kariéru a troufá si proto říct, že tomu trochu rozumí.

Z jemu předložených materiálů zjistil, že v rámci pitvy v Egyptě nebyla v podstatě prováděna žádná histologie. Byla to prostě pitva s makroskopickými nálezy. Hlavní úlohu v celé věci pak hrálo oddělení soudního lékařství Fakultní nemocnice v Ostravě, které provedlo tzv. repitvu obou poškozených zhruba 10 dní po jejich smrti. Během těch deseti dnů samozřejmě může docházet k určitým posmrtným změnám na tkáni, nicméně je třeba říct, že v Egyptě bylo tělo dobře konzervováno, takže histologie byla relativně dobře čitelná. Dle jeho zjištění při repitvě v Ostravě bylo odebíráno velké množství materiálu na toxikologické testy, které se posléze ukázaly jako negativní a vyloučily možnost otravy. Na druhou stranu bylo odebráno jen velmi málo vzorků pro histologické vyšetření myokardu. Jak ze srdce matky, tak ze srdce dcery byly odebrány pouze dva vzorky, což je naprosto minimální počet. Ze zkušeností znalce z nekardiologických pitev je možno takto odebrat orientačně dva vzorky, avšak pokud je příčina nemoci a smrti kardiologická, odebírá se 10 až 12 vzorků. Proto v tomto konkrétním případě, kde údajně mělo jít o účinek elektrického proudu, by znalec očekával velmi podrobné vyšetření srdce několika desítkami vzorků, což samozřejmě doporučuje i odborná literatura. Právě z rozsahu tohoto vyšetření dospěl znalec k názoru, že ostravští znalci se původně účinkem elektrického proudu vůbec nezabývali a byla to teprve dodatečná diagnóza v okamžiku, kdy jim selhala teorie s otravou. Znalec opakovaně v průběhu svého vystoupení před soudem

kritizoval zcela nedostatečný počet odebraných vzorků a také skutečnost, že popisy obou srdcí poškozených ve znaleckém posudku ostravských znalců jsou doslova stejné - jakoby opsané (což mu přijde naprosto neprofesionální). Je zcela nemožné, aby dvě srdce měla naprosto stejný histologický obraz. Potvrdil, že v rámci svého zkoumání histologických preparátů na Ústavu soudního lékařství Fakultní nemocnice Ostrava mu primář MUDr. Dvořáček poskytl všechny preparáty, které měl k dispozici a mikroskopem si je mohl prohlédnout. Z celých dvou srdcí tam byla pouze čtyři sklíčka, tedy čtyři preparáty. Zodpovědně říká, že v těchto čtyřech vzorcích, které měl k dispozici, myokardiální „vlnky“ nebyly vůbec a kontrakční pruhy se nacházely v nepatrném množství pouze v jednom z těch srdcí, což je dle jeho názoru celkem běžný nález, naprosto nespecifický. Stejně výhrady pak znalec uvedl také ve vztahu k reviznímu znaleckému posudku Oddělení soudního lékařství Nemocnice České Budějovice a. s.

Závěrem svého vystoupení před soudem znalec zdůraznil rozdílnost oboru patologie (který je jeho oborem) a oboru soudního lékařství. Oběma těmito oborům je společně provedení pitev, avšak pitva patologická a pitva soudní se od sebe zásadně liší. Patologická pitva slouží ke zjištění, jaká byla choroba, jaká byla příčina smrti, jaký byl účinek léčby či výsledek operace, aby u pacienta byla potvrzena správná diagnóza. Naproti tomu soudní pitva je zaměřena více na toxikologii, traumatologii a podobně. Zásadní rozdíl je pak v histologii. Pro obor patologie je histologie základní metodou. V současné době v oboru patologie tvoří pitvy a pitevní vyšetření pouze asi 10 % jejich práce. Velká většina práce patologů je pro živé pacienty, to je odběry tkání, které se musí histologicky vyšetřit. Je zcela jednoznačné, že onkolog nebude léčit pacienta s nádorem, dokud od patologů nedostane přesnou specifikaci tohoto nádoru. Také z tohoto důvodu se znalec domnívá, že o histologii toho ví více a umí ji lépe posoudit než soudní lékaři.

K jednotlivým dotazům předsedkyně senátu znalec uvedl, že s časovým odstupem téměř jednoho roku od vypracování svého znaleckého posudku navštívil Krajský soud v Ostravě a studoval předložený spisový materiál (na jehož základě vypracoval dodatek znaleckého posudku číslo 1/2018), pouze z toho důvodu, aby nebyl obviněn, že vypracování znaleckého posudku odbyl. Pro jeho původní posudek toto studium spisového materiálu nic podstatného nepřineslo, neboť on sám v rámci znaleckého zkoumání de facto posuzoval pouze čtyři histologická sklíčka. K množství vypracovaných znaleckých posudků uvedl, že v dřívější době - před rokem 1989 - vypracovával poměrně dost znaleckých posudků (ale byly to takové jednodušší případy), následně již znalecké posudky téměř nezpracovával. Obhajobou byl osloven k vypracování znaleckého posudku v této trestní věci patrně proto, že je v obci patologů považován za největšího znalce kardiovaskulární patologie, jíž se věnuje prakticky přes 50 let. Má v této oblasti kolem 260 publikací, mimo jiné i v zahraničních časopisech a dále rozvedl své zkušenosti i současné aktivity v tomto oboru. V případě vypracovaného znaleckého posudku se jedná o jeho vlastní závěry, které nijak nekonzultoval s dalším znalcem osloveným obhajobou.

K dotazu státního zástupce, jaké je vzdělání znalce v oblasti posuzování vlivů či účinků elektrického proudu na lidské tělo znalec uvedl, že minimální, neboť to není jeho oblast. Proto si vypůjčil řadu monografií i soudně lékařských materiálů a tam je přímo řečeno, že diagnóza úmrtí z elektrického proudu je někdy obtížná a v podstatě jediným častějším nálezem je výrazný a skutečně masivní nález kontrakčních pruhů. Při svém vlastním zkoumání předložených čtyř vzorků v těchto vzorcích žádný takový nález dle jeho názoru nebyl. On sám nikdy nepitval tělo zasažené elektrickým proudem, avšak doplnil, že už medicí na fakultě se učí, jaké jsou známky vstupu elektrického proudu na kůži. Doplnil dále, že v rámci svého znaleckého zkoumání na Ústavu soudního lékařství Fakultní nemocnice v Ostravě zkoumal všechny preparáty, které mu byly předloženy, kdy plic tam bylo větší množství a byly tam známky, jak to srdce selhává. Prohlédl si všechna sklíčka, avšak soustředil se čistě na to srdce.

K dalším dotazům také potvrdil, že v rámci svého zkoumání našel pouze lehký stupeň fragmentace vláken v jednom ze srdcí, a to Moniky K., kdy se jedná o artefakt vznikající 12 až 18 hodin po smrti. Tento artefakt v srdci dcery – K. K. však nenalezl. Vysvětlení pro tuto skutečnost je takové, že lidé jsou rozliční. K dotazu, zda je v lidských schopnostech učinit solidní diagnózu selhání srdce účinkem elektrického proudu pouze na základě histologického vyšetření srdce, byť komplexnějšího, znalec odpověděl, že se musí vzít v úvahu celý komplex příčin (jak se o tom zmiňují také sami soudní lékaři ve svých monografiích). Potvrdil, že pro patologii srdce může mít význam také toxikologie, a to v tom smyslu, že některé látky, zejména například alkohol, mohou postihnout srdce natolik, že na něm dojde k nějakým makro či mikroskopickým změnám. Hypotézu, že příčinou smrti poškozených mohl být minerálový rozvrat a finálně srdeční selhání s poruchami srdečního rytmu, znalec nevyloučil, ale ani nepotvrdil.

K jednotlivým dotazům obhajoby znalec doplnil své profesní působení i publikační činnost a znovu potvrdil, že ve čtyřech zkoumaných vzorcích myokardu, které měl k dispozici, nebyly přítomny žádné známky kontrakčních pruhů. Potvrdil také, že vzorky, které mu byly předloženy, byly překvapivě i po 9/10 dnech od úmrtí uchovány ve slušném stavu a byly dobře hodnotitelné. Poté, kdy mu byly obhajobou přečteny části závěru pitevních protokolů ostravských lékařů (kteří repitvu prováděli), znalec uvedl, že takový popis na zkoumaných vzorcích rozhodně neviděl a není si vědom, že by tam něco takového viděl, rozhodně to nebylo nápadné.

6. Před výsledkem druhého znalce - doc. MUDr. Alexandera Pilina, CSc. - u veřejného zasedání dne 29. 11. 2022 vznesl přítomný státní zástupce KSZ v Ostravě námitku proti znaleckému posudku tohoto znalce s odůvodněním, že tento odborný text nelze akceptovat jako znalecký posudek a jako takový jej není možno provést k důkazu. Důvodem je jeho rozpor s § 105 odst. 4 tr. řádu, podle kterého je třeba přibrat dva znalce, jestliže jde o objasnění skutečnosti zvláště důležité a dva znalce je třeba přibrat vždy, jde-li o prohlídku a pitvu mrtvol. V této souvislosti poukázal na rozhodnutí publikovaná ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek a navrhl, aby tento znalecký posudek znalce byl předložen stranám pouze jako listinný důkaz v souladu s ustanovením § 213 odst. 1 tr. řádu. Po vyjádření obhájkyne k této námitce předsedkyně senátu námitku státního zástupce nepřipustila s odůvodněním, že v případě tohoto znalce se jedná o stejný případ jako u znaleckého posudku prof. MUDr. Ivo Šteinerja, CSc., který již byl v procesním postavení znalce vyslechnut a taková námitka ze strany státního zástupce vznesena nebyla. Současně bylo uvedeno, že soudu jsou známá rozhodnutí publikovaná ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, o kterých se zmiňoval státní zástupce, avšak v tam uváděných konkrétních případech se jednalo o jiné procesní náležitosti než v případě nyní projednávaném. Současně bylo poukázáno také na to, že všechny znalecké posudky, které byly obhajobou předloženy v rámci podaného návrhu na povolení obnovy řízení, byly předkládány soudu již dříve v souvislosti s prvním podaným návrhem na povolení obnovy řízení v roce 2018 a soud tehdy zcela jednoznačně tyto důkazy vyhodnotil jako znalecké posudky (původní senát na jejich základě nechal vypracovat dodatek znaleckého posudku znaleckého ústavu) a tedy i z tohoto postupu soudu je zřejmé, že tyto předkládané důkazy byly vyhodnoceny jako znalecké posudky a jejich zpracovatele lze proto vyslechnout u veřejného zasedání v procesním postavení znalce.
7. **Znalec doc. MUDr. Alexander Pilin, CSc.**, je soudním znalcem v oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství a forenzní stomatologie a vypracoval na žádost obhajoby znalecký posudek číslo 17088 dne 24. 8. 2017.

Na jednotlivě položené otázky obhajoby v tomto znaleckém posudku odpověděl tak, že dle jeho názoru nelze jednoznačně určit příčinu smrti Moniky K. a K. K. Mozková i srdeční smrt nastává buď z příčin vnitřních - chorobných nebo vnějších – úrazových. Nejčastější příčinou je přerušeni dodávky krve a tím kyslíku, což má za následek poruchu metabolismu buněk. Smrt je nevratná zástava dýchacího a kardiovaskulárního systému nebo mozkové činnosti i na úrovni kmene mozkového. Smrt může nastat velmi rychle nebo jí předchází postupné, pomalé vyhasínání životních funkcí (agónie). Smrt při zasažení elektrickým proudem nastává velmi rychle, ve vteřinách zástavou srdce a následnou smrtí mozku, která se vytváří během pěti až deseti minut. Z polohy zemřelých Moniky a K. K. v pokoji hotelu Titanic Palace a pitevny v Hurghadě, jakož i z videozáznamu repitvy obou zemřelých na Ústavu soudního lékařství Fakultní nemocnice v Ostravě, znalec nedokáže určit, zda se jednalo o okamžitou smrt, ani nelze určit, o jaký typ smrti se jednalo. Úraz elektrickým proudem nemusí vždy vést ke smrti. Úrazy elektrickým proudem jsou relativně časté a ne vždy jsou se smrtelným následkem. Je to sice vzácné, ale jsou známy i případy osob, které přežily zásah bleskem. Velmi záleží na okolnostech při zasažení elektrickým proudem, to je době kontaktu, izolaci proti uzemnění, odporu tkáně a podobně. K otázce dehydratace organismu znalec uvedl, že nejčastější její příčinou je nedostatečný přísun tekutin nebo jejich ztráta nadměrným pocením, zvracením či průjmem. Zvláště u významného zvracení a průjmu se jedná o kombinované porušení tzv. acidobazické rovnováhy s minerálovým rozvratem, které může vyústit v poruchy srdečního rytmu a smrt. Závěr egyptského patologa v tomto směru nelze s určitostí vyvrátit ani potvrdit. Při pitvě v Egyptě totiž nebyly popsány známky, které by svědčily pro ztrátu tekutin, jako je snížení kožního turgoru (napětí kůže), lepkavost serózních blan a další. Tyto známky nemohly být pro fixaci těl formolem a posmrtné změny prokázány či vyloučeny ani při následné repitvě v Ostravě. Při dehydrataci se zvyšuje hematokryt, tj. zvyšuje se relativně počet červených krvinek, avšak dle názoru znalce tato skutečnost rychlost rozvoje posmrtných skvrn podstatně neovlivní. Posmrtné skvrny se obvykle začínají objevovat do dvou až tří hodin po smrti a jsou plně vyvinuté do šesti až osmi hodin. Po této době se ještě mohou přemístit. Údaje o době, kdy ještě se mohou přemístit, se dosti různí a určení s jistotou není možné, je to vždy jen přibližný odhad. Z vlastní zkušenosti znalec uvedl, že k fixaci posmrtných skvrn dochází krátce po smrti a za 24 hodin při pitvě jsou ještě patrné na místě, kde se vytvořily, ale i na zadních částech těla. Při pokojové teplotě 28° C by se doba vzniku posmrtných skvrn neměla podstatněji odlišovat od běžných údajů.

Rovněž tento znalec, stejně jako znalec prof. MUDr. Ivo Šteiner, CSc., v měsíci červnu 2017 zkoumal předložené histologické vzorky na Ústavu soudního lékařství Fakultní nemocnice v Ostravě a po tomto zkoumání dospěl k závěru, že nelze s naprostou jistotou prokázat, že změny na myokardu, které byly popsány znalci MUDr. Smatanovou a MUDr. Dokoupilem, jsou skutečně přítomny a souvisí výhradně se zasažením elektrickým proudem. Hyperkontrakční pásy a přerušeni svalových vláken je totiž obecný jev, který se vyskytuje v myokardu při poruchách srdečního rytmu. Při jeho revizi mikroskopických vzorků kůže ze zadní strany krku Moniky K. navíc nenalezl žádné známky, které by svědčily pro popáleniny. Wave syndrom, neboli vlnění svalových vláken, je necharakteristický jev, se kterým se setkáváme nejen u smrti elektrickým proudem, ale i u jiných typů srdečního selhání. Znalec měl možnost jej pozorovat i v jiných tkáních a jeví se mu to nejspíše jako artefakt vzniklý zpracováním tkáně, který se objevuje u vláknitých struktur různých tkání. Je také možné, že se jedná o artefakt při zpracování vzorku. Znalec potvrdil, že tento wave syndrom, tedy vlnění, našel ve vzorcích myokardu u obou zemřelých. Pokud jde o porušení kůže vpravo vzadu na krku u Moniky K., toto se mu nejeví jako příznačné pro účinek elektrického proudu. V histologických preparátech totiž nenalezl žádné známky, které by měly vzhled popáleniny elektrickým proudem. K otázce autolýzy znalec uvedl, že tato ve tkáních nastává velmi krátce, a to téměř okamžitě po zástavě životních funkcí. Zhruba do 24 hodin po smrti, pokud je tělo

uloženo v chladicím zařízení podle předpisů, nenastanou takové autolytické změny, které by výrazně ovlivnily histologický obraz tkání. V případě repitvy provedené dne 9. 8. 2013 na Ústavu soudního lékařství Fakultní nemocnice Ostrava je však již na tělech patrná počínající hniloba, a to i přes provedenou balzamací těla formaldehydem. Je to vidět i na videozáznamu z této repitvy. V histologických preparátech je pak struktura tkání dosti setřelá autolýzou, jemné struktury nejsou rozlišitelné. Dle jeho názoru byl rozsah provedených toxikologických vyšetření zcela dostatečný a na základě provedeného zkoumání pitevních protokolů, videozáznamů a vyšetření histologických vzorků znalec dospěl k závěru, že nelze s určitostí prokázat, že se jedná u obou zemřelých o úraz elektrickým proudem.

K tomuto znaleckému posudku byl vypracován dne 13. 9. 2017 krátký dodatek, který doplnil pouze bod 3.13. původního posudku v tom směru, že popis střevního traktu poškozené K. K. byl doplněn v souladu s pitevním protokolem.

Druhý doplněk znaleckého posudku byl vypracován tímto znalcem ještě dne 16. 7. 2018 a věnoval se problematice proudových známek na kůži poškozených. Znalec zde dokumentoval z odborné literatury různé případy zasažení elektrickým proudem o napětí 220 V a konstatoval, že u všech je patrná popálenina kůže, jevící se černě zbarvenými úseky kůže (spálení), kdy v některých případech je toto popálení souvislé, v jiných přerušované. V bazálních vrstvách pokožky je pak patrné nitkovité protažení buněk. Tento nález je příznačný pro zasažení povrchu těla elektrickým proudem, jak pro nízké, tak i vysoké napětí. Při okrajích popáleniny bývá lem překrvení, který je známkou vitální reakce. Takový lem na fotografiích z repitvy v Ostravě patrný není. Zmiňovaná vakuolizace buněk pokožky je necharakteristický jev a není příliš příznačný výhradně pro úraz elektrickým proudem. Znalec se zabývá také fotografiemi z hotelového pokoje i repitvy, kde jsou na krku Moniky K. patrné určité defekty kůže. Dospívá k závěru, že v žádném z řezu kůže z krku Moniky K., které on sám dostal k vyšetření, nenalezl změny svědčící pro zasažení elektrickým proudem. Cévy v kůži jsou v některých řezech více krevnaté, jinde prázdné, kolabované. Takový nález nese svědčí jednoznačně pro vitální reakci. Vyjádřil se také k fotografiím z pitevně v Egyptě, kdy konstatoval, že na těchto fotografiích krku a zad poškozené Moniky K. nejsou patrné známky vstupu elektrického proudu ani žádné hnědé či černě zbarvené pruhovité útvary, tedy takové, které jsou viditelné na snímcích z repitvy dne 9. 8. 2013 v Ostravě.

Znalec doc. MUDr. Alexander Pilin, CSc., v rámci svého výslechu před soudem zrekapituloval výše uvedené závěry svého znaleckého posudku i jeho doplňků a přímo v jednací síni na instalovaném monitoru prezentoval zejména fotografie z odborné literatury i trestního spisu, kterými své závěry dokladoval. Tato prezentace pak byla následně v písemné podobě od znalce vyžádána a je založena jako součást protokolu o veřejném zasedání na č. l. 403-425 spisu. Velkou pozornost znalec věnoval zejména místu defektu na krku poškozené Moniky K., které dle názoru ostravských znalců bylo domnělým vstupem elektrického proudu. Znalec na několika fotografiích z odborné literatury dokumentoval obdobné obrázky (vybledlé rýhy s hnědavými okraji) na tělech zemřelých, kde k žádnému vstupu elektrického proudu nedošlo, ale jednalo se o zemřelé přirozenou smrtí. Současně na dalších fotografiích názorně ukazoval případy, kdy skutečně došlo ke vstupu elektrického proudu do těla poškozeného a projevilo se to např. zuhelnatěním kloubů, puchýři apod. Pro dokreslení celé situace také našel v jedné z nejmodernějších učebnic soudního lékařství dva obrázky, jak vypadá popálení nebo vstup elektrického proudu na rtech u dětí, které třeba někdy ze zvědavosti vezmou elektrický kabel a začnou ho žvýkat. I tady je jasně vidět rozsáhlé popálení, vytvoření krusty roztaveným keratinem na rtu apod. (a reagoval tak na závěr předchozích znalců o možném vstupu elektrického proudu ústy poškozené K. K.). Znalec dále uzavírá, že dle jeho názoru v tomto směru předchozí znalci pochybili, když z míst, která považovali za vstup nebo výstup

elektrického proudu, neodebrali histologické vzorky, neprovedli histologické vyšetření tak, aby mohli vstup nebo výstup elektrického proudu potvrdit či vyloučit.

Znovu i u veřejného zasedání znalec dospěl k závěru, že se nedokáže objektivně vyjádřit k době smrti obou poškozených, neboť na místě nálezu zemřelých nebyla provedena dostatečně prohlídka těl se zaměřením na rozvoj časných posmrtných změn. Příčinu smrti nelze s určitostí stanovit a dle jeho názoru nelze na podkladě výše uvedených skutečností prokázat úraz elektrickým proudem. Příčinou smrti mohla být také například náhlá zástava srdeční při déle opakovaných průjmech a později převažujícím zvracením. To mohlo být příčinou elektrolytového rozvratu vnitřního prostředí.

Navíc u veřejného zasedání také znalec nově uvedl, že nebylo dosud uvažováno o možné vrozené srdeční vadě - kardiomyopatii. Jedná se o onemocnění, které je dědičné a za běžného života se nemusí vůbec nějakým způsobem projevit. Tato myšlenka jej napadla v souvislosti s tím, že poškozená Monika K. se v roce 2012 nechala opakovaně vyšetřit kardiologem, kdy měla pocity bušení srdce a bylo jí provedeno čtyřadvacetihodinové sledování tzv. holtrem. V průběhu tohoto sledování byly 4× zachyceny epizody tzv. náhlého bušení srdce, kdy tedy srdce začalo fungovat jinak. Znalec nemůže s jistotou říci, že by zrovna takový parametr mohl svědčit pro nějakou z forem kardiomyopatie skryté, avšak v době, kdy probíhal hlavní proces s odsouzeným Petrem K., tyto metody genetické analýzy ještě nebyly dostatečně propracované. V současné době se již genetickou analýzou pokrevních příbuzných dá zjistit nebo vyloučit, zda některá z poškozených nebo obě, mohly trpět některou z těchto skrytých srdečních vad. Musela by se však provést genetická vyšetření u všech příbuzných, která by tuto novou domněnku potvrdila nebo vyloučila.

K dotazům předsedkyně senátu znalec mimo jiné uvedl, že z místa domnělého vstupu elektrického proudu do těla poškozené Moniky K. (na krku této poškozené) byly odebrány tři částičky kůže, které byly částečně spotřebovány pro průkaz metalizace a zůstal tak pouze jediný vzorek, který ostravští znalci použili jednak pro barvení hematoxylinem eozinu a jednak pro barvení kongo červení. Na těchto preparátech pak znalec v rámci svého zkoumání nenalezl žádné známky vstupu elektrického proudu, neboť na povrchu je pokožka zachovalá ve všech vrstvách. Ohledně nálezu ve střevech obou zemřelých poškozených v tom směru, že v kličkách tlustého střeva a především v konečníku zemřelých se ještě v době repitvy nacházela hnědozelená stolice - za situace, kdy před smrtí měly trpět déle trvajícím průjmem a zvracením - znalec uvedl, že tento nález je zvláštní. Připustil, že pokud lidé trpí tímto onemocněním, je průjem provázen vyprázdněním zažívacího traktu. Nicméně pokud znalec vychází z výpovědi odsouzeného Petra K. v tom směru, že v průběhu doby průjmy ustávaly a převažovalo zvracení, pak je možné, že u zemřelých poškozených nějaké částičky stolice v zažívacím traktu zbyly a navíc k tomu mohla přistoupit ještě deskvamace střevní sliznice, která se smíchá s hlenem a může to teoreticky tvořit dojem zachovalé stolice. Pokud by ale průjmy měly trvat v řádu hodin či dnů, pak by samozřejmě střevní trakt měl být prázdný.

Ke konkrétnímu dotazu státního zástupce o možné kardiomyopatii a tomu, co by jí případně mohlo vyvolat, znalec uvedl, že náhlá smrt bývá způsobena vnějšími faktory, tzn., může se jednat o zvýšenou námahu, stres, zvýšenou okolní teplotu, ale může se jednat také o nerovnováhu v množství minerálů, které člověk potřebuje k tomu, aby mohlo jeho vnitřní prostředí fungovat. Konkrétně uvedl příklad ze své praxe, kdy mladá zdravá žena, sportovkyně, bez jakýchkoliv předchozích příznaků zkolabovala a následně zemřela a pitvou se prokázalo, že se u ní skutečně jednalo o jednu z forem kardiomyopatie. Na další dotaz, zda je znalec schopen uvést nějaký literární odkaz, kde by byla popisována současná nebo téměř současná smrt dvou, jinak zdravých a mladých osob v důsledku kardiomyopatie, znalec odpověděl, že nelze jednoznačně říct, že obě poškozené zemřely současně. Navíc po žádném takovém odkazu v odborné literatuře nepátral.

Na základě zkoumání předložených histologických preparátů znalec ve svém znaleckém posudku popsal autolýzu v preparátech srdcí obou zemřelých poškozených a u obou konstatoval patrné rozvolnění struktury tkáně autolýzou. Naproti tomu druhý znalec - prof. MUDr. Šteiner - konstatoval přítomnost známky autolýzy pouze v srdci poškozené Moniky K., a to jen v jednom preparátu. Podobná nesrovnalost v závěrech obou znalců je konstatována také v případě vlnění vláken, kdy znalec doc. MUDr. Pilin uvedl, že toto vlnění vláken je přítomno u obou srdcí, u zemřelé poškozené K. K. v obou preparátech a naproti tomu znalec prof. MUDr. Šteiner uvedl, že viděl pouze nepatrná ložiska vlnění vláken toliko u poškozené K. K., a to v jednom preparátu. Na dotaz o vysvětlení možného rozporu v těchto závěrech znalců doc. MUDr. Pilin u veřejného zasedání uvedl, že si nesmírně váží prof. MUDr. Šteinera, neboť se jedná o kardiopatologa první třídy, jeho nálezy nechce jakkoliv znevažovat, ale setrval na tom, že preparáty, které sám prohlížel, prostě takto viděl a nemá pro to jiné vysvětlení.

Dále se znalec znovu vyjádřil také k době vytvoření posmrtných skvrn i době jejich možného přemístění. Ohledně možné dehydratace obou zemřelých poškozených znalec k dotazu dále uvedl, že známky dehydratace v důsledku déletrvajícího průjmu a zvracení byly konstatovány v souvislosti s pitvou obou zemřelých poškozených v Egyptě. Znalec vyslovil souhlas s dřívějšími znalci, že pokud bychom měli u nás něco takového prokázat, pak by se měly zdůraznit takové známky dehydratace, jako je třeba suchost kůže, zvětšená zvráštěná, snížený turgor kůže apod. Tyto známky však zřejmě egyptskými kolegy provedeny nebyly a vycházeli asi z jejich vlastních zkušeností. Za situace, kdy už následně bylo tělo balzamované a jevílo známky autolýzy či počínající hniloby, pak už s určitostí nelze zjistit, jestli takové tělo bylo nebo nebylo dehydrované. Za podmínek balzamacce a hniloby i autolýzy pak v žádném případě už dehydrataci člověka prokázat nelze.

Pokud jde o možnost průkazu jednoznačných známek zvracení u zemřelých poškozených, k tomu znalec uvedl, že k takovým známkám, v případě poškozené K. K., by se přiklonit mohl, neboť v průdušnici ještě i u repitvy byl nalezen nějaký obsah, který mohl být touto poškozenou vdechnut. Jsou známy z lékařského prostředí nešťastné případy úmrtí dětí v postýlkách, kdy dítě, které zvrací, vdechne tyto zvrátky a takto se udusí. V žádném případě však znalec neuvedl, že se takto stalo u poškozené zemřelé K. K., ale vysvětlit by se její úmrtí tímto způsobem také dalo.

K dotazu, zda musí vždy zásah elektrického proudu zanechat na kůži zjevné proudové známky a zda se znalec někdy setkal s případem, kdyby takové známky na kůži nebyly patrné, znalec u veřejného zasedání uvedl, že vždy se v praxi setkal s případy, kdy tyto proudové známky na kůži poškozených byly. Pouze v jednom kuriózním případě tomu tak nebylo, kdy se jednalo o topenáře, který přišel opravovat ústřední topení, na zemi byly rozprostřeny kabely a v okamžiku, kdy manipuloval s radiátory, vylila se z nich všechna voda na podlahu, okamžitě došlo k průniku a úmrtí toho člověka.

K jednotlivým dotazům obhajoby se znalec znovu vyjádřil ke své odbornosti, zkušenostem i pedagogické činnosti a uvedl, že od roku 1982 do současné doby vyhotovil cca kolem 4000 znaleckých posudků. Dále ke zkoumání preparátů kůže z krku poškozené Moniky K. znovu uvedl, že tyto preparáty prohlížel kousek po kousku a nikde nezjistil, že by tam chyběla epidermis, maximálně lze hovořit o nějakém stlačení buněk (k čemuž může dojít právě omotáním obinadlem apod.). Závěrem k dotazu obhajoby také znalec uvedl, že na základě jeho zkoumání předložených histologických preparátů, v případě poškozené zemřelé K. K., výsledky jeho histologického vyšetření mohou nasvědčovat např. pro udušení z vdechnutí žaludečního obsahu, což je podpořeno nálezem nějakých hmot v průdušnici této poškozené. Ostatní histologická vyšetření z jeho pohledu nepřinášejí nic, co by smrt této poškozené mohlo vysvětlit. Pokud jde o poškozenou Moniku K., tam, dle jeho názoru, neúčinkoval elektrický proud a byl tam zaznamenán pouze jeden symptom, a to výrazný otok plic, který obecně

vzniká při srdečním selhání, což může ukazovat třeba, např. na kardiomyopatii, o které se u veřejného zasedání zmínil.

8. Poslední znalecký posudek, který byl obhajobou k návrhu na povolení obnovy řízení předložen, je znalecký posudek číslo 39/10/2017 ze dne 14. 12. 2017, který byl vypracován třemi **znalci z různých oborů - doc. Ing. Zdeňkem Horákem, Ph.D., MUDr. Zdeňkem Šňupárkem a doc. Ing. Josefem Kokešem, CSc.** Tito znalci byli také soudem vyslechnuti u veřejného zasedání dne 1. 12. 2022, avšak s výjimkou znalce doc. Ing. Josefa Kokeše, CSc., znalce z oboru ekonomiky, odvětví elektrotechnika, neboť krátce po nařízení veřejného zasedání soud zjistil, že tento znalec v mezidobí zemřel (viz výpis centrální evidence obyvatel na čísle listu 231 spisu).

Výše zmíněný znalecký posudek číslo 39/10/2017 byl znalci vypracován dne 14. 12. 2017 a následně dne 3. 2. 2020 byl vypracován ještě dodatek číslo 1 tohoto původního posudku, jehož předmětem však byla pouze oprava některých nepřesných formulací textu původního posudku.

Vlastní znalecký posudek odpovídá na 13 otázek položených obhajobou, kdy jednotliví znalci vycházeli z předložených listinných důkazů, včetně nových posudků znalců prof. MUDr. Šteinerja a docenta MUDr. Pilina a sami již žádné nové histologické zkoumání neprováděli. Dle názoru znalců nebyly ve spisové dokumentaci na nově doplněných histologických preparátech srdcí obou zemřelých zjištěny specifické změny spojené s průchodem elektrického proudu. Nález na vzorcích srdcí je nespecifický, odpovídající normálnímu nálezu. Dle jejich názoru na povrchu těla obou zemřelých nebyly popsány, ani na dostupných obrazových záznamech, ani na histologických preparátech kůže, známky vstupu či výstupu elektrického proudu. Na histologických preparátech kůže zemřelé Moniky K. nejsou přítomny specifické změny jednoznačně spojené s průchodem elektrického proudu kůží této zemřelé. Tmavé zbarvení na levé patě zemřelé Moniky K. není stopou po vstupu/výstupu elektrického proudu. Nejpravděpodobněji se jedná o pokročilé posmrtné změny kůže. Stejně tak u zčernání rtů zemřelé K. K. se nejedná o poranění v důsledku průchodu elektrického proudu, ale jedná se o projev posmrtných změn. Pokud se znalci zabývali fyzikálně možnými způsoby, jak mohl elektrický proud o napětí 230 V procházet těly zemřelých K. K. a Moniky K., pak konstatovali, že obě zemřelé mohly být elektrickým proudem zasaženy buď samostatně nebo obě současně. Pokud by měly být zasaženy současně, pak by však musely být splněny všechny další podmínky, které jsou blíže rozváděny v tomto posudku. Aby za daných podmínek intenzita proudu procházející tělem Moniky K. byla dostatečná pro vznik fibrilací srdce, dráha elektrického proudu by musela jít přes důležité orgány, například přes srdce. Pokud by místo výstupu proudu bylo mokré nebo by mělo velkou plochu, pak by podle údajů v normě ČSN k srdečním fibrilacím mohlo dojít. K takové situaci by mohlo dojít teoreticky. Ve spisu však znalci nenalezli žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že kontakt mezi tělem zemřelé v místě výstupu proudu a uzemněním byl jednoznačně mokrý nebo jednoznačně s velkou plochou. Reálné varianty, které přicházejí v úvahu pro vzájemný kontakt mezi zemřelou Monikou a K. K., jsou v nálezu části posudku rozebírány. V žádné z uvedených variant by s velkou pravděpodobností nemohlo dojít k usmrcení obou osob, protože v žádné z těchto variant nejsou současně splněny podmínky. Byla nalezena pouze jediná technicky přijatelná situace, která by teoreticky připouštěla možnost, že zemřelé K. a Monika K. byly v těsném blíže nespecifikovaném vzájemném objetí (kdy vzájemný kontakt jejich těl byl na velké ploše) tak, aby intenzita proudu procházející jejich těly byla dostatečná pro vznik fibrilací srdce. Je to situace, kdy by obě zemřelé byly ve vzájemném těsném objetí a současně by byly v mokřem prostředí, například ve sprše. Nelze však říci, zda by za takové situace mohla nebo nemohla být intenzita proudu procházející jejich těly dostatečná pro vznik fibrilací srdce. Znalcům není

známa žádná literatura, která by uvedenou situaci řešila. Ve spisu navíc nenalezli žádné skutečnosti, které by jednoznačně dokazovaly, že ke smrti zemřelých došlo v uvedené situaci. Smrtící hranice střídavého proudu 50 Hz je 80-100 miliampér. Negativní působení elektrického proudu člověk cítí od hodnot vyšších než 0,5 mA, hodnoty vyšší než 1 mA již vyvolávají negativní působení. Při vyšších proudech dochází ke svalové křeči a člověk není schopen se sám dostat z elektrického obvodu uzavírajícího se tělem. Při zásahu elektrickým proudem dochází okamžitě ke spasmu svalů, poruchám dýchání, velmi často také dochází k hlasitým projevům, které mohou být krátké nebo trvající. Spasmus svalů může dosáhnout takové intenzity, kdy může dojít až ke zlomeninám dolní čelisti nebo dlouhých kostí. Poruchy dýchání mohou být takového charakteru, že může dojít k udušení oběti. Při průchodu proudu srdcem dochází nejčastěji ke komorovým fibrilacím předcházející asystolii. Při průchodu srdcem může již při intenzitě 30 mA dojít k funkční zástavě srdce. Kromě proudových známek na kůži bývá další pitevní nález necharakteristický, kůže bledá, při pitvě je nacházen plicní edém, tekutá krev a překrvení orgánů. Změny na kůži jsou pak podobné jako při popálení. Vzniká příškvár - okrouhlý, oválný nebo pruhovitý. Mikroskopickým vyšetřením proudových známek lze prokázat koagulační nekrózu epidermis. Ani tyto změny však nejsou specifické pouze pro působení elektrického proudu. Při histologickém vyšetření myokardu u zemřelých po zásahu elektrickým proudem mohou být nalezena ložiska kontrakčních pruhů, fragmentace či zvlnění vláken, ale i tyto nálezy nejsou specifické pouze pro úraz elektrickým proudem a mohou být způsobeny celou řadou dalších faktorů.

Pokud jde o defekt kůže na krku zemřelé Moniky K., pak tento velmi pravděpodobně vznikl působením tlaku části zadní plochy krku ležícího těla zemřelé proti pevné podložce. Stejně tak tmavé zbarvení na patě zemřelé Moniky K. vzniklo velmi pravděpodobně stejným způsobem, případně může jít o zbarvení kůže vzniklé při manipulaci se zemřelou po smrti. Jde o ložisko, které nevykazuje změnu reliéfu, jak by bylo možno očekávat při poškození kůže elektrickým proudem.

Znalci v tomto posudku uzavřeli, že z dostupných informací obsažených ve spisové dokumentaci, včetně znaleckých posudků prof. MUDr. Šteinerja a docenta MUDr. Pilina nelze vyslovit jednoznačný závěr, že na těla zemřelých K. a Moniky K. působil elektrický proud o střídavém napětí 220 a 230 V. Pro tvrzení o možném působení elektrického proudu na těla zemřelých nejsou dostupné žádné skutečnosti, kterými by šlo toto působení objektivně a jednoznačně prokázat.

9. Před výsledkem znalců v rámci veřejného zasedání dne 1. 12. 2022 vyslovil přítomný státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě stejnou námitku jako před výsledkem znalce docenta MUDr. Pilina dne 29. 11. 2022. I tato námitka státního zástupce nebyla připuštěna s odůvodněním, že v případě tohoto znaleckého posudku se jedná o znalecký posudek, který nepojednává pouze o zkoumání histologických preparátů zajištěných při re-pitvě zemřelých, ale z velké části pojednává také o jiných otázkách, zejména o působení elektrického proudu na lidské tělo. Znovu bylo také konstatováno, že se jedná o znalecký posudek, který byl předložen již v souvislosti s prvním podaným návrhem na povolení obnovy řízení před více než čtyřmi lety a soudem byl vyhodnocen jako znalecký posudek, neboť byl tehdy po jeho předložení zpracován na žádost soudu dodatek ústavního znaleckého posudku.

Znalec MUDr. Zdeněk Šňupárek je znalcem v oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství a v rámci svého výsledku u veřejného zasedání stvrdil závěry písemně vypracovaného znaleckého posudku v těch otázkách, které se týkají jeho odbornosti.

Uvedl, že v době úmrtí se organismus začíná měnit v závislosti na dalších faktorech, které jsou různého charakteru – chemické, fyzikální prostředí a celá řada dalších věcí - a tělo se v podstatě dostává do tzv. fáze hniloby. Znalci není známo, jaké konkrétní podmínky byly v Egyptě, za jakých podmínek vše probíhalo a kdy se tělo dostalo do chladicího boxu, jaká tam byla teplota

a podobně. Pitva v Egyptě se prováděla další den, ale samozřejmě u ní nebyl a může vycházet jen z písemných záznamů. Z těch je právě zřejmé, že žádné změny charakteru úrazu elektrickým proudem tam nejsou. Dle jeho názoru potom další změny, které se řešily u nás v ČR, jsou již známky posmrtných změn. Právě tyto posmrtné změny se mohly vytvořit po pitvě v Egyptě do doby, než bylo tělo repatriováno do České republiky, kdy je otázka, jakým způsobem bylo repatriováno, kolikrát s ním bylo manipulováno atd. Znovu se zabýval také otázkou vstupu a výstupu elektrického proudu, jak se tato skutečnost na těle projevuje a konstatoval, že místo, kde proud vstupuje do těla, tak tam se vytvoří poškození pokožky. Vzniká tam příškvár nebo jsou tam tepelné změny pokožky. Toto sporné místo na těle je pak potřeba vyšetřit histologicky, aby se potvrdilo, jestli je to skvrna nebo defekt, který má známky životní reakce či nikoliv. To se dá jednoduše provést histologickým vyšetřením, kde se právě zkoumá to místo vstupu a jednotlivé vrstvy poškozené tkáně se dají od sebe oddělit a popsat. Pokud se toto neprovede, pak je to velká chyba. Pokud je podezření na úraz elektrickým proudem, pak nestačí vyšetřit jenom srdce, je potřeba vyšetřit i další orgány, především plíce a další vnitřní orgány. A pokud se toto vyšetření začne provádět s nějakým časovým odstupem, jak k tomu došlo v tomto případě, pak je toto hodnocení velice složité. Znalec uvedl, že on sám posudek zpracovával na základě předložených listinných důkazů a fotografií, jejichž kvalita nebyla dobrá, nebyly tam vidět úplně detaily.

K jednotlivým dotazům znalec uvedl, že balzamace v podstatě způsobí fixaci a hnilobu zastaví, ale závisí také na tom, zdali to konkrétní místo je odkryté nebo se dotýká podložky, to znamená, v jaké je to lokalizaci. Tvorba posmrtných změn pak závisí také na celé řadě faktorů, například u mladšího organismu je tato tvorba pomalejší než u starších lidí, kteří trpí různými chorobnými onemocněními. Zároveň také v situaci, pokud dojde ke smrti v prostředí, kde jsou vysoké teploty, například v létě, tam je tvorba posmrtných skvrn v podstatě otázkou několika hodin. K dalšímu dotazu znalec uvedl, že on sám již žádné histologické preparáty neprohlížel, ale vycházel ze závěru a fotografií prof. Šteinerja, který je na tento obor specialista. Ten si své zkoumání hodnotil a mikroskop si nastavil asi tak, jak mu to vyhovovalo, aby preparáty mohl zhodnotit. Znalec se domnívá, že kdyby on sám měl možnost prohlížet histologické preparáty, nebylo by to přínosem pro jeho zkoumání, protože těch preparátů bylo nedostatečné množství. K tomu, aby mohl provést nějaký objektivní závěr, potřebuje celé srdce, převodní systém, cévy atd. Znalec setrval na svém závěru, že pokud na kůži působí elektrický proud, dochází tam k tepelným změnám charakteru příškváru, otoků, puchýřů či překrvení. Ze své praxe nezná žádný příklad, a to ani z literatury, kdy by při průkazu smrti v důsledku zásahu elektrickým proudem nebyly na kůži žádné viditelné změny. Setrval také na svém názoru, že u zčernání rtů poškozené K. K. se nejedná o poranění v důsledku průchodu elektrického proudu, ale jde o projev posmrtných změn. V běžných klimatických podmínkách je to nejčastější změna, která je popisována prakticky u každého zemřelého, neboť sliznice osychají nejrychleji a nejvíce. Zkušenosti znalce z praxe jsou takové, že pro soudně lékařskou praxi je podstatné vyjet na místo a ohledávat zemřelého soudním znalcem, nikoliv koronerem. Soudní znalec ví, co má sledovat a vzhledem k teplotě okolí a teplotě zemřelého těla v rektu je schopen poměrně přesně stanovit dobu smrti. K otázce spasmu svalů a jejich projevům ve smyslu pozorování takového stavu na pitvě znalec uvedl, že odpověď na tuto otázku není jednoznačná. Někdy to vidět bývá, někdy ne. Většinou se jedná o křeče, které jsou spojené například s natažením dolních končetin, nártů a prstů v ose bérce. Nejviditelnější to samozřejmě je přímo na místě činu, ale následně, například na pitvě, už po nějakém transportu těla je třeba zvažovat, že se i spasmus začíná posmrtně rozvolňovat.

10. **Znalec doc. Ing. Zdeněk Horák, Ph.D.** je znalcem z oboru kriminalistika, forenzní biomechanika a rovněž se podílel na zpracování znaleckého posudku ze dne 14. 12. 2017. V průběhu svého výslechu u veřejného zasedání dne 1. 12. 2022 uvedl, že na tomto posudku se

podíleli tři znalci z různých oborů, a to zejména proto, že bylo třeba vypracovat poměrně komplexní posudek, kdy se jednalo o podezření na úmrtí po zásahu elektrickým proudem, což je poměrně komplikovaná a sofistikovaná záležitost. Každý ze znalců pracoval v rozsahu své odbornosti a v rámci hodnocení se pak jednotlivé oblasti prolínaly.

V obecné části posudku je uvedena zejména rozsáhlá spisová dokumentace, kterou měli k dispozici a dále také výčet veškerých zdrojů, z nichž čerpali. Tuto obecnou část zpracovával znalec převážně sám. Z pohledu svých znalostí uvedl, že forenzní biomechanika je vědní obor, který se snaží z nějakých objektivně zjištěných informací dovozovat mechanismus, jak toto poranění vzniklo, jak k němu mohlo dojít, za jakých podmínek a jaké fyzikální podmínky musely nastat, aby tento projev byl zjištěn. Při průchodu elektrického proudu tělem samozřejmě záleží na velikosti napětí a velikosti proudu a čím je hladina proudu vyšší, tím fatálnější mohou být následky. V literatuře se uvádí hladina něco kolem 30 mA, to znamená, to je hodnota, kdy tělo začne reagovat a pokud průchod proudu trvá delší dobu, pak se projevují další známky až po poškození kůže, kdy vznikají spáleniny a podobně. Důležitá informace je v tom, že tělo v takové situaci je v nekontrolovatelné křeči. Dost často dochází k situacím, kdy se daná osoba nemůže pustit, když se náhodou dotkne vodiče, protože už není schopna ovládat své svaly, takže křeče a nekontrolované pohyby či výkřiky, to vše provází průchod elektrického proudu tělem. Jak znalec zjistil z dostupných informací, které měl k dispozici, na těle obou zemřelých nebyla zjištěna žádná poranění, která by mohla vzniknout při nekontrolovatelném pohybu, který by znalec předpokládal při zásahu elektrickým proudem.

Znalec dále uvedl, že za předpokladu, že by mělo dojít k tomu, že někdo úmyslně přiloží v případě dvoupólového kontaktu dva vodiče na tělo poškozené osoby, tak samozřejmě po celou dobu musí udržet oba tyto vodiče na těle poškozeného, protože když nebude uzavřen elektrický obvod, nebude protékat elektrický proud. Dle názoru znalce je technicky poměrně složité něco takového realizovat. Lze samozřejmě spekulovat o hypotetických variantách, ale on sám si nedovede představit, jak by se to dalo fyzicky realizovat, aby po celou dobu osoba, která by takto konala, primárně chránila především sebe, aby nebyla zasažena elektrickým proudem (musela by mít nějaké ochranné pomůcky) a samozřejmě takové jednání by muselo probíhat po nějakou dobu. Ve znaleckém posudku doc. Ing. Kokeše, jakožto znalce z oboru elektrotechniky, naznačil více teoretických možností, jak by mohlo dojít k takovému následku, avšak znalec znovu zdůraznil, že takové provedení považuje za velmi obtížně realizovatelné. Dotyčná osoba by musela přiložit jeden nebo více vodičů na tělo poškozené, udržet je tam po celou dobu průchodu elektrického proudu až do úmrtí a pokud by to měly být dvě osoby současně, pak si nedovede dobře představit, i kdyby tato těla ležela v objetí a byla vlhká, že by po celou dobu průchodu elektrického proudu bylo možné tato dvě těla udržet ve spojení a současně tam udržet vodiče. Proto způsob, který uváděla obžaloba, je dle názoru znalce velmi obtížně realizovatelný a znalec považuje téměř za vyloučené, aby takové jednání nezanechalo žádnou fyzickou stopu na obou obětech (z hlediska nějaké fixace či držení).

K dotazům předsedkyně senátu na termín „spasmus svalů“ a jeho projevy, znalec odpověděl, že pokud by došlo k úmrtí v důsledku zasažení elektrickým proudem v okamžiku, kdyby obě poškozené byly v objetí, pak se obě začnou nekontrolovatelně třást. Spasmus svalů u té osoby, která by objímala druhou osobu, by vyvolal velmi silný stisk a znalec si dokáže představit, že takový stisk by musel zanechat poranění, ať už povrchová nebo i výraznější na těle té druhé osoby. Přestože elektrotechnika není oborem znalce doc. Ing. Horáka, s ohledem na základní znalosti tohoto oboru tento znalec vyzdvihl pouze nejdůležitější závěry a argumenty již zemřelého spoluznalce doc. Ing. Kokeše. Uvedl, že jednou z důležitých podmínek, aby mohlo dojít k úmrtí nebo vážnému poranění při průchodu elektrického proudu je místo, kudy ten proud prochází (tedy které orgány zasáhne). Většinou nenastane vážnější poranění, pokud elektrický proud zasáhne dolní polovinu těla. Pokud ale například někdo sáhne oběma rukama

na zdroj elektrického proudu, pak tento proud projede od jedné ruky ke druhé, cestou zasáhne srdce a pak fatální účinek může nastat. Proto také znalecký posudek obsahuje příklady a nákresy vstupu a výstupu elektrického proudu, kdy se jedná o řadu teoretických úvah a situací a u každého takového obrázku je naznačeno, zda taková situace smrt mohla způsobit či nikoliv.

K dalším dotazům, a to konkrétně státního zástupce, znalec doplnil, že limitní hodnota pro situaci, aby mohlo dojít k úmrtí v důsledku zásahu elektrickým proudem, je asi půl vteřiny, avšak jedná se o takovou mezní hodnotu, a to laboratorní. Jde totiž o to, že i když prochází elektrický proud srdečním svalem, tak tudy musí procházet nějakou dobu, aby došlo ke spasmu a fibrilaci srdce, takže znalec předpokládá, že doba působení elektrického proudu musela být delší než 1 minuta. Z hlediska své odbornosti se však přesně k takové době nemůže vyjádřit. Pokud jde o jeho tvrzení, že účinkem spasmu svalů by mohlo dojít k určitým poraněním, například až ke zlomeninám čelistí či dlouhých kostí, pak k takovým závěrům došel z informací v odborné literatuře.

Následně k dotazům obhajoby se znalec vyjádřil ke své odbornosti a zkušenostem v oboru a následně na některé otázky o možných poraněních v důsledku spasmu svalů odpověděl, že takovéto dotazy jsou mimo jeho odbornost a nemůže se k nim vyjádřit. Ohledně závěru již zemřelého spoluznalce doc. Ing. Kokeše, týkající se vyjádření ke znaleckému posudku profesora Sokanského v původním trestním řízení, znalec vyslovil souhlas s tím, že prof. Sokanský odpověděl na položené otázky odborně, správně a úplně, avšak samy otázky byly formulovány tak nešťastně, že odpovědi znalce jsou pro posouzení reálných okolností případu velmi obtížně použitelné. Doplnil, že s podobnými situacemi se on sám poměrně často setkává také v oblasti forenzní biomechaniky.

11. V průběhu veřejného zasedání dne 1. 12. 2022 byly k návrhu obhajoby **přehrány** také **sporné telefonní hovory**, u kterých obhajoba namítá, že přepisy těchto hovorů zpracované policejním orgánem jsou v rozporu se skutečným obsahem hovorů. Obhajoba uvádí, že zpracované přepisy velmi nekorektně mění smysl a obsah hovorů odsouzeného, přičemž obecné soudy i Nejvyšší soud přepisům těchto hovorů důvěřovaly a ve svých úvahách učinily nekorektní závěry.

V této souvislosti je třeba uvést, že na základě příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu byl v určité době odposloucháván mobilní telefon odsouzeného Petra K. a ve spise je založena řada takto získaných telefonních hovorů, které v původním řízení byly procesním způsobem provedeny a žádá ze stran přehrávání těchto telefonních hovorů nepožadovala. Nicméně ve snaze odstranit dohady a domněnky ohledně některých zájmových hovorů, přistoupil soud k jejich přehrávání právě v rámci veřejného zasedání dne 1. 12. 2022.

Jednalo se celkem o pět telefonních hovorů vedených odsouzeným Petrem K. s různými osobami převážně v době, kdy se již odsouzený nacházel na území České republiky (snad s výjimkou hovoru se svou sestrou, který byl realizován ještě za doby jeho pobytu v Egyptě). Při přehrávání těchto odposlechů v souladu s ustanovením § 213 odst. 2 tr. řádu bylo u každého hovoru nejprve předsedkyní senátu přečteno, co je u daného konkrétního hovoru namítáno obhajobou, následně byl přečten přepis hovoru založený ve spise a poté byl konkrétní hovor přehrán. Ve všech případech se jedná o obsahové přepisy těchto telefonních hovorů, nikoliv doslovné (což není ani podmínkou jejich použitelnosti v trestním řízení). V případě telefonního hovoru odsouzeného s tetou Vlastou D. dne 22. 11. 2013 (hovor přehráván jako čtvrtý v řadě) je třeba uvést, že v případě tohoto hovoru, trvajícího více než 32 minut, byla skutečně použita v rámci přepisu formulace ... „*že mu všechno vyšlo, i v tom Egyptě* ...“ a toto sdělení

takto konkrétně v hovoru nezaznělo. V čase 28. až 30. minuty tohoto hovoru odsouzený své tetě doslovně říká: „*Já mám, teto, ten šestý smysl, který mi říká, na tom konci budu já ten vysmátý a ten, co se bude mít dobře. Já to pořád tak cítím, a tak jak jsem cítil, že to zrušení toho zákažu přijde ze dne na den, což jsem měl pravdu a nevěděl jsem, kdy to přijde, ale věděl jsem, že to přijde ze dne na den, tak jak přišel zákaz týdení, prostě zrušení a všichni mě strašili, že bude soud, že budu muset dokazovat, že jsem to neudělal a tak dále a tak samo cítím to, že na tom konci - jestli to bude za rok nebo za dva, to já nevím zase - já cítím to a mám to v sobě a cítím to, že já budu ten, kdo na tom bude dobře. Jo, to znamená, jak po finanční stránce, tak po psychické stránce, budu vyrovnaný, spokojený a já budu ten, kdo se prostě bude smát a já to v sobě mám, cítím to a myslím si, že mě to nezklame.“*

Další dva hovory přehrávané v rámci veřejného zasedání jsou hovory, které nebyly pořízeny v rámci odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, avšak jedná se o hovory, které byly poskytnuty pojišťovnou Allianz a proběhly dne 30. 7. 2013 v časných ranních hodinách velmi krátce po sobě s osobou odsouzeného Petra K. Z obsahu těchto hovorů i po přehrávání záznamu a jejich porovnání s přepisem hovorů je zřejmé, že v těchto případech se jedná o přepis doslovný a přehrávání těchto hovorů bylo spíše dokladováno, v jaké psychické kondici či rozpoložení v době uskutečnění těchto hovorů odsouzený Petr K. byl (z obsahu hovorů zní jeho citelné rozrušení).

12. V průběhu veřejného zasedání dne 8. 2. 2023 byly v souladu s ustanovením § 213 odst. 1 tr. řádu předloženy stranám k nahlédnutí také **jednotlivé listinné materiály**.

Ze spisu Krajského soudu v Ostravě, sp. zn. 50 T 5/2015, byla předložena zejména jednotlivá rozhodnutí soudů, na jejichž základě byl Petr K. pravomocně odsouzen. **Rozsudek Krajského soudu v Ostravě** ze dne 7. 1. 2016 je založen ve svazku 23 na č. l. 6218-6319, následné **rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci** ze dne 1. 6. 2016 ve svazku 24 na č. l. 6852-6930. Skutečnost, že ve věci rozhodoval také **Nejvyšší soud České republiky** je doložena **usnesením** ze dne 16. 3. 2017 ve svazku 26 na č. l. 7551-7568 a **rozhodnutí Ústavního soudu České republiky** o podané ústavní stížnosti odsouzeného Petra K. ze dne 20. 2. 2018 se nachází rovněž ve svazku 26, a to na č. l. 7738-7742. Skutečnost, že ve věci byl již dříve podán **návrh na povolení obnovy řízení**, a to konkrétně dne **30. 7. 2018** je doložena ve svazku 27 na č. l. 7779-7967, kde se nachází jednak samotný návrh na povolení obnovy řízení i přílohy tohoto návrhu, zejména nové znalecké posudky (předkládané soudu i nyní). **Zpětvzetí** tohoto **návrhu** ze dne 12. 4. 2021 je založeno ve svazku 29 na č. l. 8686 a 8688 a současně na č. l. 8690-8691 je pak založeno **usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 4. 2021**, kterým bylo vzato na vědomí toto zpětvzetí návrhu.

Další listinné důkazy jsou pak založeny již ve spise sp. zn. 30 Nt 1863/2022, tedy ve spise, který se týká samotného návrhu na povolení obnovy řízení. Jedná se především o **doklady, které byly předloženy obhajobou již v okamžiku podání návrhu** na povolení obnovy řízení (č. l. 142 a následující), a to zejména vyrozumění a usnesení státního zástupce ve věci trestního oznámení na zpracovatele ústavního znaleckého posudku. Z těchto listinných důkazů pak vyplývá, že původní odložení věci policejním orgánem bylo zrušeno rozhodnutím státního zástupce a prověřování je do současné doby dále vedeno (jak bylo soudem aktuálně ověřeno).

V rámci řízení o návrhu na povolení obnovy řízení si také soud z vlastní iniciativy vyžádal některé další listinné důkazy. Jedná se zejména o **výpis ze seznamu znalců a znaleckých ústavů ke dni 7. 10. 2022** (č. l. 158-159), z něhož je zřejmé, že k tomuto datu nebyl nalezen žádný odpovídající záznam pro Znalecký ústav Oddělení soudního lékařství Nemocnice České Budějovice, a.s., ani pro Znalecký ústav Nemocnice České Budějovice, a.s. Tato skutečnost je

dále potvrzena také **sdělením Ministerstva spravedlnosti ČR** (č. l. 216), z něhož vyplývá, že Nemocnice České Budějovice, a.s., včetně oddělení soudního lékařství, ukončila výkon znalecké činnosti ke dni 28. 2. 2022, a to na základě vlastní žádosti. Z dalších založených **sdělení Policie České republiky** ohledně stavu prověřování ve věci podaných trestních oznámení na MUDr. Dvořáčka, MUDr. Smatanovou, MUDr. Dokoupila a zpracovatele znaleckého posudku ústavního (č. l. 165 a následující) je zřejmé, že tato prověřování jsou ve většině případů ukončena odložením věci s výjimkou trestního oznámení na zpracovatele ústavního znaleckého posudku z Českých Budějovic, kde toto prověřování do současné doby probíhá (viz zpráva č. l. 214). **Rozsudkem Okresního soudu v Ostravě, sp. zn. 2 T 101/2018**, včetně rozhodnutí odvolacího soudu (č. l. 171-210) je dokládáno pravomocné odsouzení znalců MUDr. Matlacha a MUDr. Farkaše, kteří byli odsouzeni pro trestnou činnost spočívající v jejich vystoupení jako znalců a vypracování znaleckého posudku na žádost obhajoby v trestní věci odsouzeného Petra K.

Na č. l. 243-259 je založen **překlad e-mailové komunikace** mezi Václavem P. a prof. Sauko z období prosinec 2019 až leden 2020 a současně **anglický text i překlad** dvanácté kapitoly **knihy** autorů prof. Sauko a Bernarda Knighta, pojednávající o úmrtí elektrickým proudem. Tento listinný důkaz byl předložen obhajobou dne 21. 11. 2022 v souvislosti s problematikou tzv. výbledu. Zmíněná dvanáctá kapitola knihy však pojednává mimo jiné také o proudových známkách na kůži (konkrétně strana 329 zmíněné knihy), a to v tom směru, že i po smrtelném zásahu elektrickým proudem nemusí být nalezeny vůbec žádné stopy na kůži, díky čemuž je diagnóza zcela závislá na okolnostech takového úmrtí.

Další **doklady** předkládané obhajobou, jak před konáním veřejného zasedání, tak v jeho průběhu, jsou pak založeny na č. l. 265 a následující, kdy se jednalo zejména o materiály k otázce zničení histologického materiálu z repitvy zemřelých Moniky a K. K., jakož i doklady k pracovní cestě policistů a MUDr. Dvořáčka do Egypta v únoru roku 2014.

13. V průběhu veřejného zasedání dne 29. 11. 2022, 1. 12. 2022 a 8. 2. 2023 byla provedena značná část důkazů navrhovaných obhajobou, a to zejména výslechy znalců a přehrání odposlechů telefonních hovorů. Přes tyto provedené důkazy odsouzený v závěru veřejného zasedání dne 8. 2. 2023 setrval také na dalších důkazních návrzích, a to zejména na výsledku egyptského patologa Walida M. N., na vyžádání skartačního protokolu z Fakultní nemocnice Ostrava a vyžádání rozhodnutí o zápisu do Seznamu znaleckých ústavů ke dni 1. 1. 2012 subjektu Nemocnice České Budějovice, a.s. Současně státní zástupce navrhl přečtení doplnku znaleckého posudku Znaleckého ústavu České Budějovice, a.s., č. 3/2015, jakožto listinného důkazu. Tyto **návrhy na doplnění dokazování** byly nalézacím soudem **zamítnuty**, a to z **následujících důvodů**:

Pokud jde o výslech egyptského patologa Walida M. N., tento procesní úkon byl žádán opakovaně již v původním řízení a vždy byl tento návrh zamítnut. Poprvé byl navrhován výslech tohoto svědka při seznámení s výsledky vyšetřování v dubnu 2015, znovu opakovaně v průběhu řízení před soudem prvního stupně (zamítnuto u hlavního líčení dne 24. 9. 2015, a poté i 6. 11. 2015) a následně byl znovu tento důkaz navrhován také v řízení o odvolání a v dovolacím řízení, kdy vždy byl tento návrh zamítnut. V této souvislosti nelze přehlédnout ani sdělení egyptské strany, založené ve spise, datované dnem 24. 8. 2014, z něhož je zřejmé, že po vypracování znaleckého posudku ostravskými znalci byl tento znalecký posudek zmíněnému lékaři předložen a tento uvedl, že nemůže potvrdit ani vyloučit, že úmrtí nastalo následkem úrazu elektrického proudu, jelikož on sám histologické vyšetření myokardu neprováděl. Současně doplnil, že při pitvě těla Moniky K. nenalezl úrazovou změnu na zadní straně jejího krku, tak, jak je popsána v českém pitvěním protokolu.

Lze si jen stěží představit, že výslech svědka po téměř 10 letech od okamžiku, kdy došlo k úmrtí obou poškozených v Egyptě, by mohl cokoliv nového k objasnění případu přinést. Navíc se jednoznačně nejedná o žádný nový důkaz, když, jak bylo uvedeno výše, byl tento výslech svědka navrhován opakovaně už v různých fázích původního trestního řízení.

Také návrh na vyžádání skartačního protokolu z Fakultní nemocnice Ostrava byl soudem zamítnut, neboť i tato skutečnost byla opakovaně řešena již v původním řízení a sdělení Fakultní nemocnice Ostrava v tomto směru se nachází ve spise ve svazku 27 č. l. 7993 a je datováno již dnem 13. 9. 2018. Navíc v tomto směru byly další listiny předkládány v souvislosti s návrhem na povolení obnovy řízení i samotnou obhajobou.

Konečně rozhodnutí o zápisu do Seznamu znaleckých ústavů ke dni 1. 1. 2012 subjektu Nemocnice České Budějovice a.s., bylo soudem taktéž vyhodnoceno jako nadbytečné, neboť otázka oprávněnosti ke znalecké činnosti tohoto znaleckého ústavu byla taktéž řešena již v původním řízení a navíc soud v rámci řízení o návrhu na povolení obnovy řízení vyžádal zprávu z Ministerstva spravedlnosti ČR (viz. č. l. 216), z níž jasně vyplývá, že výkon této znalecké činnosti byl ukončen k datu 28. 2. 2022. Z této zprávy je tedy zřejmé, že do tohoto data znalecký ústav svou činnost vykonával zcela v souladu s příslušnými předpisy.

K návrhu státního zástupce na čtení listinného důkazu, a to doplněk znaleckého posudku znaleckého ústavu č. 3/2015 je třeba uvést, že tento doplněk byl vyžádán původním senátem zdejšího soudu v rámci návrhu na povolení obnovy řízení, který byl podán jako první v řadě v měsíci červenci 2018. Tento doplněk obsahuje v podstatě pouze odpovědi na dvě položené otázky, které jsou velmi stručné, obecné a v současné fázi řízení nepodstatné. Vzhledem k těmto skutečnostem i faktu, že v současné době již tento znalecký ústav svou činnost nevykonává, dospěl soud k závěru, že takový důkaz není potřebný pro současné řízení, a proto i jeho provedení odmítl.

14. Po zhodnocení všech předkládaných skutečností a důkazů je třeba zdůraznit, že smyslem samotného řízení o návrhu na povolení obnovy řízení není revizní princip, tj. přezkoumávat zákonnost a správnost závěrů a skutkových zjištění, ke kterým dospěl v původním řízení nalézací, případně odvolací soud. Řízení o návrhu na povolení obnovy řízení se omezuje pouze na zkoumání toho, zda existují nové skutečnosti nebo nové důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly odůvodnit jiné rozhodnutí ve věci.
15. Podle § 278 odst. 1 tr. řádu se obnova řízení, které skončilo pravomocným rozsudkem nebo trestním příkazem povolí, vyjdou-li najevo skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve, odůvodnit jiné rozhodnutí o vině nebo o přiznaném nároku poškozeného na náhradu škody, anebo vzhledem k nimž by původně uložený trest byl ve zřejmém nepoměru k povaze a závažnosti trestného činu nebo k poměrům pachatele nebo uložený druh trestu by byl ve zřejmém rozporu s účelem trestu. Z tohoto zákonného ustanovení vyplývá, že je nutno zkoumat, zda nové skutečnosti nebo důkazy jsou způsobilé samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy, které byly známy orgánům činným v trestním řízení již dříve, odůvodnit jiné než původní napadené pravomocné rozhodnutí. Musí být tedy prováděno porovnání dosud provedených důkazů s důkazním významem nově tvrzených skutečností. Ne každá nová skutečnost či důkaz jsou totiž způsobilé vyvolat následky předvídané tímto ustanovením.

16. Po provedeném dokazování u jednotlivých veřejných zasedání soud dospěl k závěru, že odsouzený nepředložil žádný nový důkaz a neuvedl žádnou novou skutečnost, které by mohly vést k rozhodnutí soudu o povolení obnovy řízení.

Odsouzený Petr K. v rámci písemně podaného návrhu na povolení obnovy řízení uvedl celou řadu skutečností a důkazů, o které svůj návrh opíral, kdy podstatná část těchto důkazů (znalecké posudky a odposlechy telefonních hovorů) byla provedena, na některých v závěru veřejného zasedání trváno nebylo a jiné návrhy byly soudem zamítnuty (jak bylo zdůvodněno již výše). Z celého výčtu jednotlivých návrhů v podstatě zůstaly dva stěžejní okruhy, a to odposlechy telefonních hovorů a nově předkládané znalecké posudky

Pokud jde o namítané odposlechy telefonních hovorů, a to v počtu pěti těchto hovorů, které byly pořízeny na základě vydaného příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a dále dva telefonní hovory uskutečněné krátce po skutku mezi odsouzeným Petrem K. a pojišťovnou Allianz, je třeba zmínit, že tyto důkazy nejsou důkazy novými.

Všechny tyto telefonní hovory jsou součástí spisového materiálu a byly provedeny procesním způsobem v původním řízení, kdy žádná ze stran přehrání těchto telefonních hovorů nepožadovala. Současně je třeba uvést, že těchto telefonních hovorů je ve spise založeno značné množství a obhajoba namítá pouze nepatrnou část z nich, u které se domnívá, že existuje značný nesoulad mezi přepisem telefonních hovorů a jejich skutečným obsahem, a to v neprospěch odsouzeného. Toliko z důvodu odstranění dohadů a domněnek v tomto směru byly tyto namítané sporné telefonní hovory přehrány v rámci veřejného zasedání dne 1. 12. 2022 a je třeba konstatovat, že obsah těchto hovorů není v příkrém rozporu s přepisem jednotlivých hovorů (snad s výjimkou jediného hovoru odsouzeného s tetou Vlastou A. ze dne 22. 11. 2013). I v případě tohoto hovoru je však třeba zdůraznit, že v žádném případě, v rámci přepisu, nebyl žádným způsobem obsah tohoto hovoru fabulován, a přestože slovní spojení ... „že mu všechno vyšlo i v tom Egyptě ...“ skutečně v hovoru nezaznělo, je z obsahu hovoru zřejmé, že mezi dvacátou osmou až třicátou minutou tohoto hovoru odsouzený Petr K. své tetě skutečně popisuje okamžiky, kdy mu byl udělen zákaz vycestování z Egypta a následně den ze dne byl tento zákaz zrušen a on mohl tuto zemi opustit. Pokud uvedené slovní spojení použité v přepisu tohoto telefonního hovoru bylo následně použito v jednotlivých rozhodnutích soudů a mohlo být vyloženo jiným způsobem, rozhodně však pro celý komplex nepřímých důkazů není podstatnou okolností, která by rozhodla o vině odsouzeného.

V případě dvou hovorů odsouzeného s operátorkou pojišťovny Allianz, které se uskutečnily dne 30. 7. 2013 v časných ranních hodinách, je třeba konstatovat, že přepis těchto hovorů je doslovný a přehráním těchto hovorů bylo objektivně zjistit rozpoložení či psychický stav odsouzeného v době, kdy tyto hovory realizoval. Ze zvukových záznamů těchto hovorů je zcela evidentní rozrušení odsouzeného, problematická kvalita tohoto telefonního spojení i skutečnost, že ohledně pojistné smlouvy potřebné údaje odsouzený sice uvádí, avšak je částečně naváděn operátorkou pojišťovny. Je tedy zřejmé, že skutečně racionálně, stručně, věcně a orientovaně tyto údaje nesděljuje (jak je namítáno obhajobou), avšak je třeba také zdůraznit, že konkrétně takové zdůvodnění a slovní spojení v rozhodnutí nalézacího soudu nikde uvedeno není, kdy na straně 96 rozsudku nalézacího soudu je ohledně tohoto hovoru zmíněno, že ... „klidně volá na asistenční linku Allianz pojišťovny, má připravené smlouvy, plynule komunikuje s operátorkou a sděluje požadované údaje ...“ Hodnotit formulaci odůvodnění rozhodnutí kteréhokoliv soudu v této trestní věci nynějšímu senátu, který řešil návrh na povolení obnovy řízení, v žádném případě nepřísluší a pouze je třeba znovu uvést, že ani obsah tohoto hovoru žádným způsobem řetězec dalších důkazů nepřerušuje. Tato skutečnost pouze znovu potvrzuje fakt opakovaně zdůrazňovaný v původních rozhodnutích jednotlivých soudů, že krátce po zjištění úmrtí dvou nejbližších osob činí odsouzený jako jeden

z prvních úkonů právě telefonát na pojišťovnu, což je nepochybně záležitost, která by se dala realizovat i s určitým časovým odkladem téhož dne.

17. V případě nově předkládaných znaleckých posudků je třeba uvést, že tyto znalecké posudky nejsou prvními, které obhajoba uplatnila v této trestní věci ve snaze prokázat jinou příčinu úmrtí. Již v původním trestním řízení totiž obhajoba v rámci hlavního líčení předložila znalecké posudky prof. MUDr. Štefana, MUDr. Igora Farkaše, MUDr. Radka Matlacha a Ing. Jiřího Stanislava Kalivody, kterými se následně zabýval příbraný znalecký ústav. Na základě komplexního hodnocení všech předložených důkazů pak byl vysloven závěr o vině Petra K. tak, jak je znám z dosud pravomocných rozhodnutí.

Z platné judikatury je zřejmé, že v rámci návrhu na povolení obnovy řízení lze považovat za vhodný důkazní prostředek takový znalecký posudek, který obsahuje nové skutečnosti nebo využívá nové vědecké metody, které vedou k jinému skutkovému závěru. O nový důkaz by mohlo jít pouze v případě, že by byl předložen posudek založený na skutkové okolnosti, která v původním řízení známa nebyla a teprve dodatečně vyšla najevo. Takovým však předložené posudky nejsou, když od původních znaleckých posudků se liší pouze jiným odborným názorem (srovnej viz rozhodnutí Ústavního soudu České republiky sp. zn. III. ÚS 46/06).

Znalci, kteří vypracovali na žádost obhajoby nové znalecké posudky - doc. MUDr. Alexander Pilin, CSc. a prof. MUDr. Ivo Šteiner, CSc. - měli možnost v rámci svého zkoumání v měsíci květnu a červnu 2017 znovu zkoumat histologický materiál, který byl odebrán při repitvě obou zemřelých, přičemž se jedná o shodný histologický materiál, který byl předmětem zkoumání a rozboru i dřívějších znalců. Tito noví znalci pak zejména poukazují na nedostatečný rozsah histologického materiálu obou srdcí, který jim byl ke zkoumání předložen s tím, že takový rozsah vyšetření neumožňuje solidní diagnózu jakéhokoliv srdečního onemocnění, včetně selhání srdce účinkem elektrického proudu. Mimo jiné i z těchto důvodů tito znalci vyslovili závěr, že příčinu smrti s určitostí stanovit nelze a dle jejich názoru nelze prokázat úraz elektrickým proudem. Je však třeba v této souvislosti poukázat také na to, že ani tito dva znalci se v některých svých závěrech zcela neshodují, ačkoliv ve shodném čase zkoumali zcela totožný histologický materiál. Prof. MUDr. Ivo Šteiner, CSc., tak například uvádí, že i přes časový odstup cca 10 dnů od smrti k repitvě byla histologie relativně dobře čitelná, a to patrně vlivem kvalitní balzamacce. Naproti tomu druhý znalec - doc. MUDr. Alexander Pilin, CSc. - uvádí ve svém znaleckém posudku, že v případě repitvy dne 9. 8. 2013 je na tělech patrná počínající hniloba i přes provedenou balzamací těl, v histologických preparátech je struktura tkání dosti setřelá autolýzou, jemné struktury nejsou rozlišitelné. Další rozdíl v závěrech těchto znalců byl rozebírán také v rámci veřejného zasedání dne 29. 11. 2022, kdy konkrétně znalec doc. MUDr. Alexander Pilin, CSc., uváděl, že vlnění vláken v rámci svého zkoumání pozoroval u obou srdcí, naproti tomu znalec prof. MUDr. Ivo Šteiner, CSc., ve svých znaleckých závěrech uvádí ložiska vlnění vláken pouze v srdci zemřelé K. K., a to v jednom preparátu. Rozdílný závěr přímo v rámci veřejného zasedání doc. MUDr. Alexander Pilin, CSc., vysvětlil tak, že nemá jiné vysvětlení než to, že takto to každý z nich viděl. Výše uvedené skutečnosti tedy pouze podporují závěr soudu v tom smyslu, že v případě nových znalců se jedná pouze o jejich jiný odborný názor (navíc ještě ne zcela souladný). Navíc závěr doc. MUDr. Alexander Pilina, CSc., učiněný až v průběhu jeho výslechu u veřejného zasedání o možné příčině smrti poškozených v důsledku kardiomyopatie, není ničím objektivně podložen, stejně tak jako další domněnka o možném úmrtí K. K. v důsledku vdechnutí zvratků.

Znalec doc. MUDr. Alexander Pilin, CSc., v rámci své prezentace u veřejného zasedání předkládal řadu snímků z odborné literatury, které dle jeho názoru dokladují, jak vypadá místo na kůži po zásahu elektrickým proudem - různé puchýře, popáleniny atd., s tím, že u žádné z

poškozených nic takového zjištěno nebylo. Na druhou stranu však sama obhajoba předložila dne 20. 11. 2022 listinný důkaz, a to anglický text a český překlad 12. kapitoly knihy profesora Sauko a Bernarda Knighta pojednávající o úmrtí elektrickým proudem. V této knize na straně 329 se nachází, mimo jiné, kapitola nazvaná „proudové známky na kůži“. V této kapitole autoři uvádějí, že ... „v bodu dotyku s povrchem těla může zásah proudem způsobit kožní léze, to je popáleniny či proudové známky. Jsou to místa, kudy proud do těla vstoupil, ovšem v místě uzemnění těla se může také vyskytovat další taková známka. Zde však je třeba zdůraznit, že i po smrtelném zásahu elektrickým proudem nemusí být nalezeny vůbec žádné stopy na kůži, díky čemuž je diagnóza závislá na okolnostech takového úmrtí. Pokud tedy tělem prochází proud, může, ale také nemusí být pozorována kožní léze. Závisí to na hustotě průchodu proudu ve smyslu velikosti plochy zasažené pokožky a dále také na vodivosti, která je obvykle podmíněna vlhkostí materiálu ...“

K předloženému novému třetímu znaleckému posudku, který vypracovali tři znalci z různých oborů, je třeba uvést, že tito znalci již znovu žádný histologický materiál nezkoumali a vycházeli z listinných důkazů, které jim byly předloženy, hodnotili závěry jednotlivých znaleckých posudků, včetně znaleckých závěrů prof. Šteinera a doc. Pilina. V některých pasážích tohoto posudku je evidentní snaha hodnotit závěry předchozích znaleckých posudků, jejich interpretaci a mimo jiné i způsob pokládání otázek znalcům (což jednoznačně znalcům nepřísluší). Větší část obsahu tohoto znaleckého posudku je tvořena výpisem z jednotlivých předchozích znaleckých posudků i výslechu znalců u hlavního líčení a vlastní posudek pak obsahuje zejména obecné pasáže, tj. fyzikální podmínky nutné pro úraz elektrickým proudem, účinky elektrického proudu na lidské tělo, jakož i teoretické varianty možného zásahu elektrickým proudem samostatně i společně.

U tohoto znaleckého posudku je zřejmé, že znalci vycházeli převážně ze závěrů znaleckých posudků doc. Pilina a prof. Šteinera a uzavřeli, že nelze vyslovit jednoznačný závěr, že na těla zemřelých působil elektrický proud. Pokud byly zjištěny při histologickém vyšetření myokardu určité nálezy, pak tyto nejsou specifické pouze pro úraz elektrickým proudem. Současně připustili jedinou možnou teoretickou variantu úmrtí obou poškozených najednou, a to v těsném objetí a současně v mokřém prostředí, například ve sprše.

18. Soud v žádném případě nemá pochybnosti o vysoké odbornosti, erudovanosti a zkušenosti znalců, kteří na žádost obhajoby vypracovali nově předložené znalecké posudky. Současně je však třeba konstatovat, že i ve svých závěrech všichni tito znalci prezentují tvrzené skutečnosti jako svůj názor, a to odborný názor, který navíc není založen na žádné skutkové okolnosti, která by v původním řízení nebyla známa a vyšla najevo teprve dodatečně. Rovněž tvrzení obhajoby v tom směru, že znalci, zejména doc. MUDr. Alexandrem Pilinem, CSc., byla použita nová vědecká metoda, neodpovídá skutečnosti. Tento znalec v rámci své výpovědi u veřejného zasedání skutečně uvedl, že společně s kolegy hledali nějakou práci v odborné literatuře, která by prokazovala barvení popáleného místa elektrickým proudem kongo červení. Zároveň si položili otázku, zda vlivem posmrtné autolýzy nemůže dojít k natrávení kolagenního vaziva tak, aby došlo k pozitivnímu barvení tou kongo červení. Vypracovali proto návrh studie, pro který získali pochopení a byla schválena etickou komisí Všeobecné fakultní nemocnice a 1. lékařské fakulty, kdy provedli zkoumání na zhruba 40 případech zemřelých osob v různém časovém úseku. Na konkrétní dotaz obhájkyň, zda tato práce již byla někde publikovaná nebo veřejně vědecky prezentovaná, však znalec v podstatě neodpověděl. Za této situace tedy rozhodně nelze v tomto případě hovořit o nějaké nové vědecké metodě, která by při zkoumání v dané trestní věci byla použita.
19. Závěrem je třeba konstatovat, že obnova řízení je mimořádným opravným prostředkem, který zakládá výjimku z důsledků, jež se jinak pojí s právní moci rozhodnutí, a proto je připuštěna

zásadně ve výjimečných případech. Způsobnost nově předkládaných skutečností a důkazů změnit návrhem na povolení obnovy zpochybňované rozhodnutí, je pak třeba hodnotit ve vztahu ke skutečnostem a důkazům, na jejichž základě soud utvořil skutková zjištění a nelze je hodnotit izolovaně. Z výše uvedeného je však zřejmé, že závěry znalců, kteří v dané trestní věci na žádost obhajoby vypracovali nové znalecké posudky, nejsou zcela kategorické, jsou odborným názorem těchto znalců a vycházejí právě z určitého izolovaného posouzení skutečností. Soud však nemůže určité důkazy vytrhnout z kontextu a hodnotit je izolovaně, ale musí veškeré provedené důkazy hodnotit komplexně. Proto soud dospěl k závěru, že ani nově předložené znalecké posudky v žádném případě nenarušují řetězec nepřímých důkazů, na jejichž základě byl odsouzený Petr K. pravomocně odsouzen, nejsou zde žádné nové skutečnosti, které by mohly svědčit pro povolení obnovy řízení. Z těchto důvodů bylo soudem rozhodnuto, že návrh na povolení obnovy řízení odsouzeného Petra K. i jeho matky Ireny R. byl podle § 283 písmeno d) tr. řádu zamítnut, neboť důvody obnovy podle § 278 tr. řádu soudem shledány nebyly.

Poučení:

Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost do tří dnů ode dne oznámení prostřednictvím Krajského soudu v Ostravě k Vrchnímu soudu v Olomouci.
Stížnost má odkladný účinek.

Ostrava dne 10. 2. 2023

JUDr. Šárka Skalská v.r.
předsedkyně senátu